

YR ALFA DELTA DELTA — AERONAVA PREZIDENTIALĂ A LUI NICOLAE CEAUȘESCU

În ultimii ani ai regimului comunist, folclorul urban preschimbase lozincă oficială „Ceașescu PCR” într-o expresie anecdotică lungă și hâtru sub forma „Ceașescu pe cer”. Vorbe de duh care, dincolo de umorul lor sec, ascundeau totuși un fapt real: plimbărețul președinte al României socialiste și-a petrecut foarte mult timp la bordul avioanelor oficiale, care l-au purtat pe toate meridianele și paralele lumii.

Piloții: oameni cu totul deosebiți, cu nervi de oțel și o pregătire excepțională, cărora le încredințăm viețile noastre când ne suim într-un avion. Iar după cum știm, Ceașescu s-a deplasat adeseori pe calea aerului. Uneori aici, pe lângă casă, între două orașe ale României socialiste. Alteori, spre cele mai îndepărtate colțuri ale lumii, la mii de kilometri distanță. În mâinile lui își punea viața și pe cine se baza el în astfel de ocazii? Pe avioanele și pe piloții care le deserveau în ceea ce, neoficial, se numea „Flotila Specială”. O instituție aparte, despre care noi, oamenii obișnuiți, nu știam mare lucru. O instituție ascunsă sub un val des de secrete care nici până în zilele noastre nu s-a risipit de tot.

„Zbor de importanță deosebită”

Exercițiu de imaginație: închipuți-vă un Nicolae Ceașescu transpirat, târând după el geamantane imense cu bagaje, cu bilețul de avion în dinți, înghesuit printre călătorii din Aeroportul Internațional Otopeni în așteptarea unui avion care să-l ducă într-o țară de la capătul lumii. O scenă de teatru absurd care nu s-a petrecut, bineînțeles, niciodată. „Nea Nicu” era șef de stat și niciăieri în lumea asta șefii cei mari nu se amestecă, pe aeroport, cu oamenii obișnuiți. Ne place sau nu, în fața lumii, el era pe atunci cel mai înalt reprezentant oficial al țării noastre. Poziție de vârf ce-i oferea un statut aparte. Aici, acasă, momentul în care „avionul prezidențial” își desprindea roțile de pe betonul pistei marca încheierea unor proceduri complexe care,

Nicolae și Elena Ceaușescu pe aeroport, imagine clasică în presa comunistă FOTO: AGERPRES

declanșate cu mult înainte, respectau niște rutine exersate până la cel mai mic amănunt. Proceduri și rutine aplicate și astăzi, în cea mai mare parte a lor, în toată lumea civilizată. Inclusiv în țara noastră. „Sunt YR Alfa, Delta, Delta, zbor de importanță deosebită. P miteți decolarea pe direcția...” Cu...te seci care, recepționate în căștile operatorilor din Turnul de Control al Aeroportului Internațional Otopeni, anunțau că, singur sau însoțit de o delegație oficială, Nicolae Ceașescu pornea, pe calea aerului, într-o nouă vizită externă. Iar „YR Alfa, Delta, Delta” era indicativul celui mai sigur și mai bine păzit aparat de zbor din România socialistă: avionul prezidențial. În urmă cu două

decenii, acesta era „vârful de lance” al unei structuri deosebit de complexă: „Flotila specială”. Sau, pe numele ei oficial, „Flotila 50 Aviație Transport”. Fost angajat al acestui eșalon de elită, pilotul Florin Stolan ne-a detaliat câteva aspecte privitoare la funcționarea acestei structuri a forțelor noastre aeriene. „Flotila specială” era o formațiune de aviație compusă și servită de mai multe tipuri de aparate de zbor, fiecare cu misiunea lui specifică. Efectua toate zborurile speciale, inclusiv cele internaționale, care-l aveau drept pasager pe Nicolae Ceașescu. Dar în acest caz era vorba despre „Detașamentul Boeing 707”, compus din trei aparate de acest tip. Din-

tre ele, cel înregistrat sub indicativul „YR ADD” era avionul principal. Celelalte două erau avioanele de rezervă, pregătite de zbor pentru cazul în care primul ar fi fost indisponibil din indiferent ce cauze. Fiecare dintre ele avea trei compartimente distincte: un birou oficial - așa-zisul „meeting room”, camera de odihnă a președintelui, prevăzută cu pat, birou, dar și baie individuală, plus un al treilea compartiment rezervat celorlalți membri ai delegației oficiale. În plus, exista și tehnica specifică de securizare a comunicațiilor și a convorbirilor pe care șeful statului le efectua la bordul avionului.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

La sfârșit de iunie, elevii claselor a XII-a treceau emoțiile Examenului de Bacalaureat. Presa publica ultimul episod din serialul „Rezultate în trecerea socialistă”. În urma evenimentelor din piața Tien An Men, Partidul Comunist Chinez își schimba conducerea.

Eminescu, subiect la Bacalaureat

În anul centenarului morții lui Mihai Eminescu, proba scrisă la limba română a Examenului de Bacalaureat n-avea cum să nu verifice și cunoștințele liceenilor despre opera eminesciană. „Într-o formulă memorabilă, Nicolae Iorga numea pe Eminescu «expresia integrală a sufletu-

lui românesc». Motivată această afirmație”. Candidații se exprimaseră în cursul săptămânii, acum venise rândul profesorilor să le noteze prestațiile. „Corectez lucrări, mâna a doua, în cinci ore. Am obosit mai mult decât la mâna întâi, 15 ore”, se confesă jurnalistul intim profesorul Constantin Trandafir în dreptul datei de 24 iunie.

Triumful talentului

Ca în fiecare an, și în 1989 viitorii bacalaureați au răspuns la subiect care cum s-a petrecut.

(Continuare în pag. a II-a)

În așteptarea Comandantului Suprem

Despre personalul ce deservea aeronava președintelui român și protocolul instituit în prezența cuplului Ceașescu la Aeroportul Otopeni își amintește colonelul (r) Adrian Eugen Cristea, director adjunct al fostei Direcții de Securitate și Gardă Prezidențială. Reproducem în cele ce urmează un pasaj din volumul „A fi sau a avea”, București, Editura Paco, 2008, p. 220-229.

Puține țări din lume și-au permis mari cheltuieli pentru a întreține un aeroport special și o flotilă de aviație la dispoziția unui singur om, președinte de stat. S-a întâmplat în România. Pe acest aeroport se găseau parcate avioane de lungă și medie distanță, compartimente special, ce ofereau un lux și condiții rar întâlnite, pentru un președinte și soția acestuia, cu cabine-dormitor din care nu lipseau baia, aparatul video și radio și tot ceea ce era mai mult decât necesar. Fiecare tip de avion existent avea dublura lui, pentru a fi schimbat în caz de nevoie. Erau și elicoptere. Toate aceste aparate erau întreținu-

te, verificate la sol și în aer de un personal de zbor și tehnic încadrat într-o unitate specială. Toți erau militari și aparțineau de Ministerul Apărării Naționale. Până să ajungă în această unitate, cei aflați în atenție trebuia să aibă experiență în domeniu. Cine avea diferite vicii era încă de la început înlăturat. Toți ofițerii și subofițerii și-au exercitat profesia fără reproșuri. Un avion prezidențial nu se întâlnește prea des. Prin amenajarea lui interioară este o excepție. Compartimentările sunt făcute numai de uzina constructoare. Interiorul unui astfel de avion este o armonie de spații, culori și de lumină. Este făcut ca, în afară de comoditate, să ofere și siguranță, adică să ai încredere că vei ajunge la destinație. La toate avioanele prezidențiale din lume există însoțitoare de bord, în uniforme caracteristice de la o țară la alta. Toate sunt în serviciu militar. Rolul lor este deosebit.

La avioanele prezidențiale românești n-a existat nici măcar o însoțitoare de bord. Așa s-a crezut că este necesar. De la cine a pornit o asemenea

hotărâre? Nu se mai știe, că s-a pierdut în timp de zeci de ani. Această lipsă a însoțitoarelor de bord a creat două aspecte:

— când soții Ceașescu se aflau la bord, masa le era servită de bucatar și de ospătar care erau permanent cu ei; — pentru cei care-l însoțeau pe președinte, printre care personalități politice, miniștri, medici, ziaristi și ofițeri din sistemul de protecție, serviciul meselor ca și al apei minerale se făcea prin metoda „descurcă-vă singuri!”. Numărul acestora se ridica la aproximativ 20. În marginea din dreapta a clădirii Aeroportului Otopeni se găsea salonul oficial. Era folosit în exclusivitate pentru plecările și sosirile președintelui României, dar și pentru alți președinți de stat, care veneau în vizite oficiale sau particulare. Era format dintr-o sală mare de primiri și culoare. Multă marmură albă și bej, lambriuri din lemn de paltin și tei. Simplitatea construcției atrăgea atenția și printr-un bun-gust al aranjamentului.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

24 iunie (Sâmbătă)
Soarele a răsărit 5:32, a apus la 21:04
Luna a răsărit la 0:01, a apus la 11:02

Sărbătoarea creștină: Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul (Sânzienele-Drăgaica); Sfântul Ierarh Niceta de Remesiana; Aducerea moaștelor Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava

S-a întâmplat la 24 iunie 1989

● Grecia și Iugoslavia au semnat la Atena un program de cooperare științifică și tehnică pe următorii doi ani. Documentul a fost semnat la încheierea lucrărilor unui subcomitet mixt de cooperare dintre cele două țări.

● Statele Unite au efectuat o experiență nucleară subterană în Deșertul Nevada. Puterea exploziei a fost de 20-159 kilotone, ea provocând un seism subteran cu magnitudinea de 5,2 grade pe scara Richter. Explozia - a șasea din anul acela - a fost efectuată în scopul perfecționării armamentelor nucleare.

● Moneda națională israeliană, shekelul, a fost devalorizată cu 4,4%, în intenția declarată a oficialităților de a stimula exporturile și a redresa situația economică a țării. Guvernatorul Băncii centrale a Israelului a precizat anunțând decizia că în primele cinci luni ale anului exporturile Israelului au scăzut cu 3,4%, iar deficitul balanței comerciale a ajuns la 1,4 miliarde de dolari.

Romona VINTILĂ

Un viceamiral, două nave militare și orchestra flotei a 6-a americane vizitează Constanța

La sfârșitul lunii mai 1989, Ion Coman i-a prezentat lui Nicolae Ceașescu un raport semnat de generalul Vasile Milea. Ministrul Apărării Naționale solicita aprobarea președintelui țării în privința efectuării unei vizite în Portul Constanța, în perioada 19-22 iunie 1989, a două nave militare americane - crucișătorul „San Jacinto” (CG-56) și fregata „Klaking” (FFG-42). Totodată, comandantul Flotei a 6-a americane, viceamiralul J.D. Williams, precum și orchestra Flotei a 6-a urmau să ajungă în municipiul Constanța. Cu același prilej, un grup de ofițeri și marinari americani intenționa să viziteze municipiul București și nordul Moldovei.

Ambele nave americane ce urmau să ajungă în Portul Constanța făceau parte din Flota a 6-a, staționată în Marea Mediterană. Crucișătorul „San Jacinto” a intrat în dotarea marinei americane la data de 23 ianuarie 1988, în prezența lui George Bush, care deținea la acea vreme funcția de vicepreședinte al SUA. La rândul său, fregata „Klaking” a fost lansată la apă la 18 septembrie 1982 și a intrat în dotarea marinei americane un an mai târziu (20 august 1983).

Deși relațiile politice dintre România și Statele Unite ale Americii erau afectate profund de divergențele de opinii dintre Nicolae Ceașescu și o serie de congresmeni americani în legătură cu modul de respectare a

drepturilor omului în România, liderul Partidului Comunist Român a aprobat la 1 iunie 1989, în întregime, propunerile din raportul întocmit la 25 mai 1989 de generalul Vasile Milea. (P.O.)

Tovarășului Nicolae Ceașescu Secretar General al Partidului Comunist Român Președintele Republicii Socialiste România

Ambasada SUA la București a solicitat acordul ca două nave militare, crucișătorul „SAN JACINTO” și fregata „KLAKRING”, să facă o vizită în Portul Constanța în perioada 19-22 iunie 1989, la care vor participa și viceamiralul J.D. Williams, comandantul Flotei a 6-a, împreună cu soția.

Navele sunt dotate cu rachete antiaeriene, antisubmarine și navănavă, tunuri, torpile, cu câte două elicoptere și scafandri de luptă, iar echipajele sunt formate din 53 de ofițeri și 526 de maiștri și marinari. Partea americană a rugat ca în program să se prevadă vizite protocolare la autoritățile civile și militare, întâlniri sportive, vizitarea municipiului București și a nordului Moldovei, susținerea unor spectacole de orchestra americană, precum și vizitarea unor nave românești.

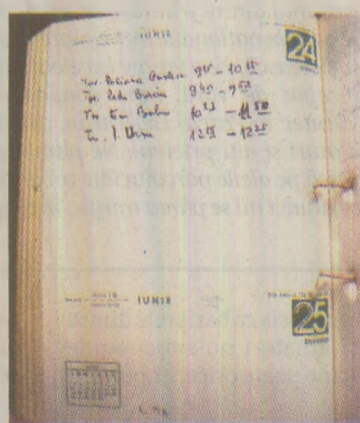
(Continuare în pag. a III-a)

AGENDA ELENEI CEAUȘESCU

Sâmbătă 24 iunie 1989, Elena Ceașescu a stat exact trei ore la birou (9:25-12:25). Timp în care i-a avut ca vizitatori pe Poliana Cristescu, Radu Burciu, Emil Bobu și Ion Ursu.

Mare parte a timpului a petrecut-o cu Poliana Cristescu (9:25-10:15). Într-o anumită parte a întrevederii fusese prezent și Radu Burciu, șeful secției Reprezentare a Gospodăriei de partid (9:40-9:52). Neîndoind că discutaseră și spectacolul festiv din seara precedentă prin care Organizația Pionierilor din România sărbătorea patru decenii de existență. Nu se amintise, desigur, că și pionierii apăruseră în România ca imitație a unui model sovietic. Semn al naționalismului, prin anii '70 intervenise o schimbare în portul cravatei roșii. Pe marginile sale exterioare fusese tivită o panglică tricolor. Cuvântul „pionier” putea fi astfel înlocuit în frazele limbajului oficial prin sintagma „purtătorii cravatei roșii cu tricolor”.

Spectacolul girat de fosta-i noră, îi plăcuse Elenei Ceașescu. Așa cum a povestit în memoriile sale lt.col. (r) Dumitru Burlan, ofițer de contrainformații în Direcția a V-a în 1989, Elena Ceașescu o remarcase pe Poliana Cristescu tocmai după o astfel de realizare. „La o vizită oficială în județul Târgoviște, familia prezidențială a asistat la un spectacol de pionieri, scrie Burlan. Organizator al festivității a fost Poliana Cristescu, cea care răspundea de organizațiile de pionieri din județul

Dâmbovița. Tovarășei i-au plăcut mult atât spectacolul, cât și Poliana. A dat indicații să fie adusă la București la CC-TC ca să se ocupe de organizațiile de pionieri din toată țara. Nicu Ceașescu era prim-secretar la UTC. Elena Ceașescu s-a gândit la o apropiere între cei doi. Poliana a fost invitată la vila Primăverii. „Mama mare” (mama Elenei Ceașescu) a plăcut-o foarte mult. Zilnic, uneori de două ori pe zi, Poliana venea în obiectiv la „mama mare”.

După spusele tuturor martorilor care-au făcut declarații publice, așa cum o vizita zilnic pe Elena Ceașescu după divorțul de Nicu Ceașescu, a continuat s-o viziteze asiduă și pe „mama mare”. „Socializa”, se pare, mai mult cu puternicele femei din familia prezidențială decât cu „cadrele” instituțiilor unde devenise persoană însemnată. Lavinia BETA

JURNALE PERSONALE

24 IUNIE

Am citit câte în lună și în stele cu ocazia centenarului Eminescu. Tare îmi pare rău că cele trei dosare mi-au fost confiscate (cu ocazia vizitei ce mi-am făcut-o securității în 1959, când m-am arestat din nou), au dispărut fără urmă. Dosarele cuprindeau întreg materialul unei cărți planuite despre „Eminescu văzut de contemporanii săi”. Când am vrut să le recuperez, mi s-a răspuns că, neprezentând nici un interes, au fost arse. Era rodul unei munci de trei ani la Biblioteca Academiei. O asemenea lucrare cred că ar fi făcut senzație cu prilejul centenarului Eminescu.

Arsavir Aterian, Jurnal în căutarea lui Dumnezeu, Institutul European, Iași, 1994, p. 204

Sesiunea științifică anuală a institutului. Am expus comunicarea „Agricultura și modul de trai al țărănimii 1831-1864”, în contextul unei tematici de istorie agrară. O sesiune lungă, cu multe comunicări, extrem de obositoare. Noroc că vremea a fost favorabilă, răcoasă, cu un cer acoperit în cea mai mare parte a timpului.

(Continuare în pag. a II-a)

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

România, criticată

Uniunea Sovietică s-a alăturat Vestului, criticând România cu privire la instalarea gardului de sârmă ghimpată de-a lungul granițelor, exprimându-și clar dezaprobarea față de aliatul său din Blocul Estic,

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Ultima generație de pionieri

Iuliana Bălan are 28 de ani și este din București. „În 1989 aveam vreo 8 ani și încă nu știam ce înseamnă cuvântul dictator, cu toate că trăiam în dictatură. Evident că nici de acest cuvânt nu auzisem, deși semnificațiile lui se reînnoiau și se îmbogățeau zi de zi. Până în decembrie, am aflat că rația și cozile la alimentară, poza zămbitoare de deasupra tablei negre, cele cinci minute de desene animate de sâmbătă, stegulețele de carton, unul tricolor și unul roșu, cu steme diferite, uniforme, șoimii patriei și pionierii, în fine, cam tot ce trăisem eu zilnic până atunci purta un singur nume, unul înfricoșător și de disprețuit... dictatură.”

Nu după ce o voce a strigat «dictatorul a fugit!», așa cum ingereu a strigat «Bucură-te!», o mirare n-avea cuprins pe toți, apoi o lămurire, apoi o teamă, scufundată în neîncredere și nesiguranță, care încet-încet, după câțiva ani de tranziție, s-a diluat, a dispărut, fiind înlocuite de alte feluri de indoieli. În 1989 am fost făcută pionier. Am fost ultima

generație de pionieri. La noi s-a rupt detașamentul, a încetat «o frumoasă tradiție», «s-a îngropat un mit». Am fost făcută pionier printre ultimii din clasă, în seria a doua sau a treia, nici eu nu mai știu a căta, oricum ideea era că mediocritatea mea școlară trebuia pedepsită cumva. Nu cred însă că scăpa cineva de la ritualul de a fi făcut pionier.

Chiar dacă ceremonia se desfășura în clasă, într-un plictis dres cu gălăgie, tot te puneau să juri pe tricolor. Nu am fost un elev silitor, de-abia buchisam în clasa a III-a, de aceea pe mine m-au pus să jur că să devin pionier, prinsă între tabla de scris și drapel, în fața clasei. În acest timp, restul colegilor mei, premianții, deja pionieri, care avuseseră parte de o ceremonie mult mai înălțătoare, într-un loc încărcat cu o puternică însemnătate patriotică: Doftana, monumentul eroilor, sau cine mai știe pe unde, forfoteau neliniștiți în bănci. E tot ce-mi amintesc.

(Continuare în pag. a II-a)

YR Alfa Delta Delta — Aeronava prezidențială a lui Nicolae Ceaușescu

Aeronavele „Flotilei Speciale” l-au purtat pe Nicolae Ceaușescu pe mai toate meridianele globului FOTO: AGERPRES

(Urmare din pag. 1)

Oficial, și așa cum se întâmplă în toată lumea, avionul prezidențial reprezenta România. Indiferent unde s-ar fi aflat în lume, când trecea de scara aparatului, intrai pe teritoriul de stat al României. Funcția pe „avion prezidențial” era doar o calitate oficială care, cel puțin teoretic, nu era legată de persoana celui care ocupa cea mai înaltă funcție din stat. Atunci când era la bord, Ceaușescu avea întotdeauna ultimul cuvânt. Dar asta doar după ce analiza propunerile adevăraților specialiști, adică ale piloților. Fiind comandantul suprem al forțelor noastre armate, el era, formal, comandantul zborului care îl avea drept pasager. Dar interfața reală dintre el și piloți era asigurată, întotdeauna, de loșitorul pentru zbor al comandantului aviației militare, generalul Horia Opruță. În câteva cazuri, funcția a fost preluată și de gen. Gheorghe Zărnescu, comandantul Aviației Militare. Dar Opruță, acum decedat, a participat la cele mai multe dintre zborurile lui Ceaușescu.

Verificări „la sânge”

Înainte oricărei misiuni prezidențiale, aeronava aleasă efectua un zbor de verificare, în cursul

căruia erau executate toate manevrele de zbor convenite. Există și o comisie care analiza în amănunt starea tehnică a avionului. După aceea, aparatul era sigilat și predat Gărzii prezidențiale, care era o formațiune distinctă a Securității. Stabilirea datelor de zbor, dar și a celorlalte amănunte nu se lăsa niciodată la voia întâmplării. Iar deciziile erau luate pe o „filieră” oficială strictă. Atunci când se planifica o vizită externă, Ceaușescu discuta cu Silviu Curticeanu despre destinație și traseu. Cu acea ocazie, *într-o zi și ziua plecării*. Acela era și momentul ce marca debutul tuturor procedurilor. În cazul vizitelor scurte, tot ceea ce ținea de „protocol”, adică mâncarea, băutura și hainele, era luat de acasă. La fel ca și documentele oficiale ce urmau să fie dezbătute în cursul vizitelor internaționale, precum și toate anexele lor. Traseul extern era stabilit dinainte sub titulatura „Zbor de importanță deosebită”. Apoi, se luau toate aprobările de survol, de la autoritățile tuturor țărilor peste care urma să se zboare. În vizitele interne, cursa prezidențială nu era escortată de avioane militare. În schimb, în cele externe, escortarea se făcea în raport cu protocolul stabilit anterior cu „gazdele”. Se considera drept un gest de politețe diploma-

tică faptul că, odată ajuns la granița țării de destinație, avionul prezidențial să fie escortat de aparate militare locale. Iar Ceaușescu a beneficiat de foarte multe ori de acest „detaliu” diplomatic. În cursul zborului, șeful statului discuta cu membrii delegației, pe care îi chema la el în „salon”. Altfel, la el nu avea acces decât șeful cancelariei prezidențiale. Garda personală îl însoțea peste tot. Inclusiv în avion, unde nu-l scăpa nici o clipă din ochi. În afara Boeingului, din Flotila Specială mai făceau parte și avioanele tip Rombac, cu care Ceaușescu nu a zburat. În schimb, miniștrii... da! În afara acestor avioane mari, existau și elicopterele Dauphin, 4 sau 5 bucăți, care-l transportau doar pe el. Pe elicopter, pilotul preferat era celebrul Maluțan. Plus colegii săi, colonelii Stavilă și Ciocan. Elicopterele aveau exact același regim de siguranță ca restul avioanelor. De asemenea, existau elicopterele Puma și Mi 17, dar acestea erau auxiliare: erau antemergători, asigurau doar însoțirea și nu aveau armament de bord. La misiuni speciale, când erau primiri din străinătate, inspecția și paza zonei se făceau cu elicoptere Alouette, înarmate. În „Flotilă” mai existau și câteva aparate AN24 și AN26 cu care zburau, de obicei, membrii Guver-

nului și ai CC al PCR. Alături de ele mai zbură și BN2-ul, avion pentru misiuni de curierat. Când Ceaușescu era la mare, la Neptun, acesta asigura legătura dintre CC și baza de la Neptun. Erau două sau trei curse pe zi care duceau hrana pentru Ceaușescu, transportată în containere sigilate, păzite de garda lui. Motivul pentru care se folosea acest tip de avion ușor, în alternanță cu elicopterele Mi 17 și Puma, este că acesta, fiind un aparat ușor, putea să aterizeze pe Aerodromul Tulza. Vila de la Neptun avea propriul heliport. Din spusele celor care au zburat cu el, rezultă că lui Ceaușescu nu-i era frică de avion. Dar și că avea foarte multă încredere în piloții lui. Iar aceștia erau plățiți foarte bine și la fiecare misiune prezidențială primeau prime de zbor consistente. De altfel, militarii fiind, salariile lor erau compuse din solda pentru gradul de colonel, solda de funcție, plus acele prime de zbor. Bineînțeles că nu oricine putea ajunge acolo. Angajații „Flotilei” erau aleși dintre cei mai buni piloți militari. La intrarea în rândurile acestei elite, aveau la activ cel puțin 7.000-8.000 de ore de zbor. În cursul zborurilor, miniștrii se purtau corect cu piloții. Fapt de la sine înțeles: viața lor stătea în mânășă pilotului care-i ducea unde aveau treabă. Vasile SURCEL

În așteptarea Comandantului Suprem

(Urmare din pag. 1)

Aerodromul a fost scena care a putut reda cel mai bine relațiile existente dintre soții Ceaușescu și ceilalți membri cu funcții de conducere ai partidului. Era locul care, de multe ori, îi strângea pentru a fi împreună la un eveniment determinat de primirea și plecarea unor personalități străine importante. Se creaseră în decursul multor ani relații anacronice, care evidențiau un cult al personalității greu de crezut, pe care toți îl acceptau și îl susțineau. Aici, pe aerodrom, se puteau observa cel mai bine reacțiile prin care cei de la vârf, mai ales, doreau, parcă, să-și diminueze personalitatea. Era o regie generalizată, acceptată de fiecare în parte, deoarece exista convingerea că, procedând în acest fel, fiecare are numai de câștigat. Să presupunem că Nicolae Ceaușescu a fost plecat în străinătate la o conferință și se reîntoarce. Pe aerodrom, în semn de prețuire, era prezentă conducerea de partid și cam 1.500 de persoane pentru a-i face o primire din care să rezulte atașamentul poporului, deși manifestații, în majoritatea lor, nu știau nici de unde vine președintele și nici pentru ce a fost în străinătate. Conta primirea. Cu zece minute înainte aterizării avionului sosea și Elena Ceaușescu. Nu dorea să ajungă mai devreme. La sosire, în fața ușii salonului oficial, era așteptată pentru a i se face o primire considerată ca necesară, de aceleași persoane, greii conducerei de partid, care se considerau și cei mai atașați de familie. Printr-o susținere permanentă și îndelungată încă din 1965, Celelalte vârfuri ale partidului nu se băgau în așa ceva. Intre cei care îl făceau primirea, Manea Mănescu, permanent sobru, puternic marcat de misiunea de a-i

spune „Tovarășei” la sosire, de fiecare dată, un bun soț la aeroport. Un al doilea, Gogu Rădulescu, prieten din tinerețe cu soții Ceaușescu, prezent și el la toate primirile. Avea burta mare ce o purta de zece ani, dar parcă în ultimii ani se umflase și mai mult. Era o enigmă pentru Elena Ceaușescu, pentru că, deși nu prea cumpăra produse de la sector, burta, în loc să-i scadă, îi creștea. Nu cobora scările de la salon pentru a se găsi lângă mașina celei așteptate, intrucât acest lucru îl făcea numai unul singur, Manea Mănescu. Aștepta sus, cu aerul lui de nepăsător, cu haina veșnic deschisă. Avea un loc sigur pentru tot restul vieții, ceea ce îi da posibilitatea să se gândească și mai mult la câte o poezie sau la mai multe, pe care le va citi în cercul lui de prieteni și prietene de la Comana, unde avea o casă de vacanță, ceea ce era o raritate. Dar prezența lui în asemenea situații de primire la aeroport o socotea ca deosebit de importantă. Cel puțin pentru impresie. Alt participant la acest mic protocol era Emil Bobu, un personaj permanent neliniștit, cu priviri cercetătoare peste tot, preocupat ca acțiunile la care participa să se termine cât mai bine pentru cei doi soți conducători. Nu dorea să i se reproșeze ceva. Era învățat să primească permanent sarcini. Nu ieșea cu nimic în afara indicațiilor ce tot i se dădeau. Își formase un comportament dur. Celorlalți colegi din conducerea de partid le mai trebuiau mulți ani până să ajungă la performanțele lui. Părea omul preferat al celor doi, de parcă providența îl scosese în calea lor. Era emanatul doctrinei politice ceaușiste, fiind și mai tânăr decât ceilalți. Prezența lui în orice loc era considerată ca o garanție a reușitei acțiunilor, mai ales în domeniul organizării și al propagandei.

Ultimul din acest grup permanent de întâmpinare, un personaj grav, taciturn, sub povara sarcinilor de prim-ministru. Era Constantin Dăscălescu. Îi lipsea interesul de a îndruga niște cuvinte de bun venit. Figura lui îi băga în sperietică pe toți cei din jur. Avea experiență mare în sperieturi, căci așa procedase și cu cei de la Galați, unde fusese prim-secretar județean. Ajunseseră acești bieți oameni ca să-i spună, așa ca să n-audă chiar toți, „Nea Titu Duru”. La coborârea din mașină, Elena Ceaușescu arboră același zâmbet conștient de revedere. Avea pleoapele lăstate, semn caracteristic celor în vârstă care nu poartă ochelari, pentru a lăsa impresia că văd mai bine decât alții sau că i-au uitat acasă. Apoi intra în salon, zecile de inși deveneau atenți și nu mai discuta. Câteva cuvinte, după care se ieșea din acest salon oficial. Cei 1.500 de manifestați se uitau curioși pentru ca s-o vadă pe „Tovarășă”. Erau cam dezorientați. Unii băteau din palme, alții strigau lozinci, iar cei mulți tăceau și se uitau. Ei știau că au fost aduși ca să-l primească pe Nicolae Ceaușescu. Dar la o asemenea apariție nu se așteptau. Vedeau că Elena Ceaușescu, însoțită de cei patru care-i făcuseră primirea la coborârea din mașină, mergea încet spre locul unde va opri avionul. Restul, la o distanță de 10-12 metri. Nici o apropiere. Distanța trebuie păstrată, pentru că ea te face să înțelegi că acolo, în vârf, există o personalitate, iar o apropiere ar putea confunda rolul unei înalte personalități cu restul. Deci, o asemenea situație trebuia respectată. Avionul a sosit. Nicolae Ceaușescu coboară pe ușa din față. Restul — pe cea din spate. Ușa din față era o singură semnificație, că pe aici trec numai două persoane, adică cei doi soți. Col. (r) Adrian Eugen CRISTEA

CULISELE REVOLUȚIEI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE

Revolte în întreprinderi, ascunse de autorități

Inginerul Emil Uncheșel, fost director general al Centralei de Utilaj Metalurgic și Prese, spune că, în cazul arestărilor efectuate la administrația Combinatului de Utilaj Greu Iași pentru raportări fictive, și despre care am relatat într-un episod anterior, s-a știut, dar s-a făcut tot posibilul ca informațiile să nu parvină și altcuiva din afara sistemului. Arestarea celor care lucrau la întreprindere, chiar dacă putea fi considerată un exemplu de pedepsire a celor care nu-și făceau datoria, nu a fost adusă la cunoștință publicului. „Nu a apărut nici o mișcare în presa vremii. De vorbit, se vorbea, dar stare de efervescență n-aș zice că era”. Povestea inginerului Uncheșel, care își aduce aminte și de alte episoade

petrecute și în alte întreprinderi. „Am avut și alte cazuri pe care nu pot să le detaliez: de exemplu, când eram director la Tehnoton. Am avut un tânăr care aparținea unui cult neoprotestant, care avea probabilitate ruda sau relații în afara țării și cândva s-a manifestat cumva cu opinii împotriva regimului. Secretarul cu propagandă, care era, de data asta, un individ inteligent, Alecu Floareș, a venit să vorbească cu el. A discutat și am fost surprins că Floareș, ca reprezentant al partidului, i-a spus să zică ce are de zis. A rămas cu mine la sfârșit și mi-a spus: «Domnule, are și el opinia lui, așa cum se exprimă el gândesc mai puțin, dar-nu spun.»” Un alt act de revoltă s-a petrecut la Progresul Brăi-

la, în 1989. „Au scris oamenii cu ceva, cu spray, și au scris «Jos Ceaușescu». Într-o dimineață, niște operatori de la Primăriei au dat cu var, însă, când s-a uscat varul, a ieșit din nou la iveală textul. Oamenii au început să vorbească între ei despre incident. Eu m-am dus în vizită de lucru acolo și directorul de atunci mi-a explicat că se ajunsese la limită.” Cât despre alte manifestări în fabrici, ing. Uncheșel nu și amintește. Fiecare maistru avea în subordine câte 20 de oameni, iar la fiecare purtau maistrul era un șef de secție. „Celelalte activități industriale aveau și ele corespondenți în celelalte de partid, sigur că erau turnătorii de rigoare, securiști”.

Cristinel C. POPA

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

L-am cunoscut pe conaționalul nostru din Basarabia Vitalie Văratec, un tânăr inteligent, cult, bine informat și de o conformație fizică robustă. A venit la București cu mare elan, să ne cunoască și să adune informații pentru o lucrare dedicată modernizării vieții politice românești în secolul al XIX-lea.

Venirea lui Văratec la București, ca și a altor conaționali basarabeni, era rezultatul dobândirii de moldovei, în cadrul politicii de perestroika și glasnost promovate de Gorbaciov. Era vorba de o mișcare largă cu caracter reformator ce cuprinsese RSS Moldovenească. Aceasta nu rămânând impasibilă în împrejurarea valului de acțiuni de renaștere apărute cu deosebire în țările Baltice, Ucraina, Georgia și în general pe tot cuprinsul URSS. Aflasem prin posturile de radio străine — căci Bucureștii ridicase pe Prut un zid greu penetrabil — despre organizarea politică a acestor români igrisii. Prin Frontul Popular își creaseră un instrument politic prin care smulgeau revendicări de negândit și nebanuit. Toate aceste știri ne înșufleau și pe noi, la București, cu atât mai mult cu

cât România devenise un bastion al conservatorismului comunist. Din această perspectivă, întâlnirea cu Văratec, tânărul coleg de breasă de la Chișinău, mi-a stărnit un mare interes. Cu atât mai mult cu cât el era elevul amicalului meu de la Chișinău, prof. Alex. Moșanu. Pe acesta îl cunoscușeam la București acum cel puțin două decenii, cu ocazia celor două trei vizite de documentare întreprinse la Institutul de Istorie „N. Iorga”. În acele rare momente, între mine și An. Iordache, pe de o parte, și Alex. Moșanu, pe de alta, se crease o totală comuniune de idei democratice și naționale, dar și un puternic interes de apărare a identității românești pruto-nistrene. Și pentru a-i arăta adevăratele mele sentimente frățești, în câteva rânduri îl condusesem pe Moșanu cu mașina mea (un Fiat 500) în câteva dintre centrele noastre istorice medievale, printre acestea fiind și vechea capitală voievodală Târgoviște. Mă bucuram acum aflând — din relatările tânărului Văratec — că, la Chișinău, Alex. Moșanu era unul dintre fruntașii mișcării de renaștere națională. Într-o atare stare sufletească, pe o vreme excelentă de început de vară, l-am condus pe Văratec în Parcul Herăstrău, având alături și alți prieteni. Ne plimbam veseli pe aleile parcului într-un decor ce atunci mi se părea mirific, în timp

ce sufețele noastre erau cuprinse de speranțe. Pentru că e fondul perestroikăi lui Gorbaciov, observam că și conaționali de dincolo de rău încesuse a fi străpuns. Va veni, oare, în curând vremea ca frontiera dintre cele două părți ale aceleiași națiuni să dispară? Apostol Ștefan, *Revoluția română văzută din stradă*. Decembrie 1989-junie 1990, Curtea Veche, București, 2007, p. 125-26. R. imi face cadou Pacea, „Orizonturi roșii”, și Havel, „The Power of the Powerless”. Le dau să circule. Am o listă lungă. Vorbim de Polonia, Solidarnosc câștigă. Rușii vor accepta, după primele alegeri libere din anii '90, să lase puterea așa, pașnic, fără să recurgă la amenințări, ca-n '81? Să vedem ce urmează. R. imi cere părerea. Cred că nu sunt singurul. Trebuie să facă raport, să fie informată. (...) Nimeni nu se aștepta la o asemenea dezastru pentru comunisti. Compromisul lor cu Solidaritatea i-a costat. Polonezii au profitat de prima ocazie ca să se revanșeze după 13 decembrie '81. Totuși, rușii rămân arbitrii jocului. Ștefan Tănase, *Acasă se vorbește în șoaptă*. Dosar & Jurnal din anii țării și dictaturii, Compañia, 2002, p. 91

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Ultima generație de pionieri

(Urmare din pag. 1)

Am îmbrăcat, cu oareșce regret după șortulețul bleu, ușor și comod, costumul pioneresc: fusta plisată și cămașa albă din material sintetic, călduros și transparent, cu cravata roșie prinsă cu un inel din plastic al

cărui gust imi plăcea grozav, mai ales la orele de mate, și cureaua cu cataramă din metal coclit deja din fabricație, care mă înghețea groznic în abdomen. Costumația asta incoloră și incomodă era obligatorie. Trebuia să fii atentă să nu-mi pătez bluză cu cerneală, să nu-mi

pierd inelul de la cravată și mai ales să-mi pun afurisita de curea căcânie care mă enerva cumplit. În 1989, primăvara și toamna, și încă puțin din iarnă, până la vacanță, am fost pionier. Apoi a venit Revoluția, iar «tovarășii», deveniți din februarie «doamna», ne-a pus să păstrăm un

moment de reculegere (alt cuvânt nou, învățat atunci), să rupem pozele cu dictatorul din cartea de citire și ne-a zis să lăsăm acasă cravata și cureaua și să purtăm doar costumul alb-negru de pionier post-revoluționar. (A consemnat Carmen PREOTEȘOIU)

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Proba, și subiectele, erau obligatorii pentru toți candidații, indiferent de aptitudinile native ori de preferințele pentru o disciplină sau alta. Elevii talentați la „română”, sau care doar trăiau cu iluzia talentului, și nu se mulțumeau cu activitatea de la clasă aveau la dispoziție „instituția” ceneclului literar. Nu doar școlarii beneficiau de această facilitate. Ultimul deceniu al regimului Ceaușescu a fost și vremea de glorie a literaturii amatori, stimulați în această direcție de însăși politica de partid și de stat.

Cenaclul literar, fenomen de masă

Cenaclurile literare erau o expresie a ceea ce se chema „cultura de masă”. Condițiile noi, superioare, în care se desfășoară întreaga noastră cultură au stimulat acest domeniu, scria Emil Vasilescu în *Scinteia*. Cenaclurile literare s-au manifestat în toți acești

ani într-un climat favorabil descoperirii și căluzirii unor virtuale capacități creatoare, afirmării și permanentizării în conștiința publică a valorilor confirmate, înscriindu-se, alături de alte forme organizatorice moderne, într-o efervescentă mișcare artistică cu adevărat de masă. (...) Cenaclurile nu mai aparțin unor cercuri restrânse, închise, de intelectuali dedicați în exclusivitate scrisului, ci, printr-o diversificare conformă cu evoluția întregii noastre culturi, au devenit un fenomen care cuprinde categorii largi, de la scriitorii la muncitorii, țărani, elevi, studenți și alte categorii de oameni ai muncii pasionați de literatură.”

Proze mediciniste

Ca să își atingă scopul, spune teoria, era musai ca un profesionist să îi „îndrume” pe oamenii muncii convinși că s-au întâlnit cu muza. „Prezența unei autorități critice de mare credibilitate morală poate face ca un cenaclu, în care opiniile circulă neîngrădite, să ofere sprijin real

celui ce-și oferă manuscrisul judecării publice”, scria Ștefan. Universitarul timișorean Liviu Ciocărlie a jucat și rolul de „autoritate critică”, în cazul cenaclurilor studențești. „Îmi telefonază Marineasa, scrie domnia sa în jurnal, mă roagă să vin la- Cenaclu Studentilor, citește medicinistul, Lucian Petrescu. Îmi promit, l-am refuzat de prea multe ori, mă și duc. (...) Proza medicinistului, de nivel bun, puțin uscat. Îi iau apăratea, fiindcă Cernet și Odangiu sunt brutali.”

Ultimii frunzași în întrecerea socialistă

În iunie se anunțau rezultatele întrecerii socialiste pe primele trei luni ale anului. Sâmbătă, 24, presa centrală încheia nominalizarea întreprinderilor „frunzașe pe ramură”. Astfel, în industria confecțiilor, locul întâi era ocupat de Fabrica de Confecții Scornicești, județul Olt (localitatea de baștină a lui Nicolae Ceaușescu), în industria sticlei și ceramicii fine — întreprinderea de Sticlă și Porțelan Dorohoi, județul Botoșani; la industria lemnului și a materialelor de construcții primul loc revenea Centralei de Exploatare a Lemnului București. Despre eficiența economică a acestora opiniile sunt împărțite. Ce se poate spune cu certitudine este că au existat.

Vremea tuturor posibilităților

Descoperirea și promovarea talentelor de tot felul, ascunse pretutindeni în țară era și „filosofia” Festivalului Național Cântarea României, apărut în deceniul opt.

S-a creat astfel impresia că barierele dintre profesioniști și amatori nu s-au tocmăit de netrecut, că oricine poate orice, important e doar să vrea.

Astfel, ajungeau pe aceeași scenă profesioniști alături de amatori mai mult sau mai puțin talentați, într-un amestec ciudat de artă și kitsch. Bunăoară, la „Zilele culturale” organizate în orașul Medgidia au cântat Orchestra simfonică a Radioteleviziunii Române avându-l la pupitrul de dirijor Paul Popescu, împreună cu tenorul Florin Diaconescu și violonista Cristina Anghelescu, Filarmonica din Ploiești, trioul „Cantabile” al orchestrei simfonice din Bacău, dar și corul întreprinderii Mecanică de Utilaj Medgidia, corul „Pathos” al casei de cultură din localitate, corurile de la grădinița nr. 10 și de la școlile nr. 2 și 6 din Medgidia.

Schimbari în conducerea PC Chinez

Protestele din piața Tien An Men l-au costat pe Zhao Ziyang funcția de secretar general al Comitetului Central al PC Chinez. În acea zi, la Beijing, Plenara PC Chi-

nez decida înlocuirea lui cu Jiang Zemin, precum și alte schimbări în componența conducerii centrale a partidului.

Recomandări TV

Ca în orice zi de sâmbătă, de la 19:50, televiziunea programa Telesciclopedia. După un program de muzică ușoară românească de 35 de minute a urmat filmul artistic „Ancheta”. Programul TV anunțat de ziare era sărac în detalii. Câte ceva mai spunea revista „Program Radio-TV”, dar oricum vremea ghidurilor tv colorate, unde filmele sunt însoțite de un mic rezumat, nu sosisse încă. Despre ce-a fost „Ancheta” aflăm din cronica incredințată de Constantin Trandafir jurnalului. „Apoi, vedem filmul Ancheta cu Alberto Sordi. E grozav Albertino, comisarul, «dottore», care se descurcă bine într-un caz delicat, dar va fi înălțat din funcție. O vizitează pe logodnică (30 de ani), neamurile ei asistă, îl priveșc ca pe o ființă extraterestră cum el, slab, nebarbierit, mănâncă spaghetti cu lăcomie. Apoi plângă că e singur, influență teribil, «mama soacră» îl incurajează, ceilalți se crucesc... Ce figură are acest uriaș actor!”

Cristina DIAC

În 1989, fregata americană Klaking a acostat și în portul Constanța

Un viceamiral, două nave militare și orchestra flotei a 6-a americane vizitează Constanța

(Urmare din pag. 1)

Vă raportăm că, potrivit aprobării dumneavoastră, primirea de nave militare americane și astfel de acțiuni au avut loc și în anii anteriori.

Propunem și respectuos vă rugăm a aproba:

- intrarea în apele teritoriale ale RS România a celor două nave militare americane și vizitarea Portului Constanța;
- survolarea teritoriului țării noastre în perioada 19-24 iunie a.c. de două avioane militare americane, care vor transporta o orchestră și pe comandantul Flotei a 6-a;
- conducătorul marșului, însoțit de cinci-șase persoane, să fie primit la Ministerul Apărării Naționale și Comandamentul Marinei Militare, să viziteze Institutul de Marină, iar ceilalți oaspeți, locurile istorice, muzee și obiective turistice;

- președintele Consiliului popular al municipiului Constanța să primească pe conducătorul marșului, să facă o vizită de răspuns la bordul navei și să participe, împreună cu unele persoane din municipiu, la activități protocolare organizate pe timpul vizitei;

- vizitarea Capitalei și nordului Moldovei de un grup de ofițeri și marinari americani, prin ONT „Carpați”, contra cost;

- susținerea de orchestra americană a două spectacole în municipiul Constanța;

- oferirea de comandantul Diviziei 42 Maritime a unui dejun la care să participe 24 de persoane, așa cum s-a procedat și la vizitele anterioare;

- vizitarea navelor americane de 20 de ofițeri români, precum și a două nave ale marinei noastre militare de un număr similar de ofițeri americani, luându-se măsuri pentru respectarea prevederilor

Decretului nr. 408/1985 privind apărarea secretului de stat;

- depunerea unei coroane de flori la Monumentul Victoriei din Constanța;

- transmiterea la radio și publicarea în presa centrală și locală a unor știri în legătură cu vizita;

- să se comunice părții americane că elicopterele și scafandrii nu se vor folosi fără aprobarea părții române.

Cheltuielile cu caracter protocolar, de aproximativ 3.000 de lei, vor fi suportate de Ministerul Apărării Naționale.

Ministrul Apărării Naționale
General-colonel
(ss.) Vasile Milea

Arhivele Naționale,
Fond CC al PCR -
Secția Administrativ-Politică,
dos. nr. 5/1989

În '89, Mihai Trăistariu era popular la propriu

În vara lui '89, Mihai Trăistariu era elev în clasa a VII-a la Școala nr. 4 din Piatra Neamț. A participat la ediția din acel an a Cântării României, dar nu în calitate de solist, ci... la dansuri populare!

„Era o perioadă când toți elevii, vrând-nevrând, își sacrificau vacanțele de vară să-i facă pe plac Partidului Comunist. Din ce știam noi atunci, erau selectați copii din toată țara. Era ca o competiție națională. Cei mai buni dintre cei mai buni în toate domeniile. Practic eram cam forțați să luăm parte la astfel de manifestări. Ne chinuiau și ne chemau de dimineață până seara la repetiții, îmbrăcați în salopete roșii, galbene sau albastre. Trebuia să formăm steagul României din trupurile noastre. Eram cu miile pe stadion! Totuși... nu era chiar atât de rău. Legam prietenii, povesteam”, își amintește Mihai. În vara lui 1989, în orașul lui natal,

la Piatra Neamț, s-a dat marea strigare. Pe stadionul din localitate s-a strâns lume câtă frunză și iarbă! S-a făcut inclusiv o prelecție pentru dansuri populare. Printre prichindeii aduși cu voia sau fără voia lor s-a numărat și Mihai Trăistariu.

„Câțiva dintre noi eram sături de stat în picioare și de făcut «nimic» 12 ore pe zi! Ne-am înscris și ne-au selectat. Măcar învățam și noi să dansăm! A fost... interesant. În loc să stăm în tribune degeaba și să facem valuri cu mâinile, stăteam în mijlocul stadionului, eram mult mai importanți! Dansam îmbrăcați în costume populare”, spune artistul. În privința partenerului sau a partenerii era în felul următor: nu-i pentru cine se potrivește, e pentru cine se nimereste! Așa că Mihai s-a ales cu o parteneră din oficiu. De fapt, chiar mai multe. „Practic schimbam mai multe parteneri în timpul dansului”, precizează

interpretul. Dar nu-și mai amintește cine erau fetele respective, căci... n-a dansat decât o vară! Trăistariu a învățat și hora, s-a prins în joc și la perechi, însă nu prea s-a prins cum era cu pașii. „Nu m-am priceput niciodată la dans, însă când sunt mulți... puterea crește. În învălmășeala aia... nu-ți mai dădea seama care greșește. Oricum, mă concentram mereu să iasă bine.” Dacă și-a călcat vreodată partenera pe vârful pantofului? „Cu siguranță!”. Își amintește Mihai. Hainele cu care au fost îmbrăcați la marea defilare erau aduse de diriginții elevilor, care le primeau la rândul lor de la instituțiile specializate. Cum de n-a participat Trăistariu la secțiunea de muzică? „Nu aveam gânduri din astea pe-atunci. Nici nu-mi imaginam că peste câțiva ani voi fi cunoscut românilor prin cântări!”, declară artistul.

Cătălina IANCU

Mihai Trăistariu (al patrulea din stânga, rândul de sus), pe vremea când era o tânără speranță... la dansuri populare FOTO: Arhiva personală Mihai Trăistariu

ARTICOLUL ZILEI

Drum de apă, drum de viață

La Sulina nu poți ajunge decât cu vaporul, altă cale nu e, străbătând brațul de mijloc al Dunării, drum unic și tulburător. Un drum bătrân și ciudat, viclean chiar, ce taie de-a dreptul pământul abia născut, un drum fără început și sfârșit, ce curge, curge mereu, obsedantă curgere, un drum viu, uneori limpede precum o dimineață de iulie, alteori năprasnic și înfricoșător, cu fața deformată de pete otrăvitoare, un drum iubit și urât, hult și alintat, adorat și ignorat, dătător de viață și moarte, deziluzii și speranțe, un drum ce poate face și desface un destin, un gând, un vis.

Vasile Dicarov a bătut cei 70 de kilometri ai drumului cu un gând clar: să lucreze la vapoare. Nu își poate explica de unde-i vine pasiunea asta, acasă, la Suceava, nu a văzut niciodată un vapor, stie însă că dintotdeauna și-a dorit să mestecească vapoare. A terminat facultatea printre primii și firesc a avut șansa să lucreze la Șantierul naval din Drobeta-Turnu Severin, la proiectare. Avea un post bun într-un șantier bun, era la curent cu ultimele noutăți ale științei de a construi nave, începuse chiar să găsească singur diverse soluții noi, într-un cuvânt ajunseseră să știe totul despre vapoare. Și totuși își mai dorea ceva, o confruntare cu sine, o piatră de incercare, ceva care să îi dovedească clar de ce e în stare. Singura șansă se ivise la Sulina. Tot drumul s-a gândit cum va fi în acel capăt de lume, cum se va acomoda, ce va face acolo. Il chinuiau gândurile astea, dar de speriat nu-l speriau, știa că oriunde merge trebuie să muncească, ori de așa ceva nu-i era frică. A găsit un șantier în derivă, mergea treaba și nu prea, parcă mai mult stătea pe loc. Nimeni nu l-a întâmpinat cu flori în port, nu era primul inginer care venea și nici ultimul ce urma să plece cât de curând. După câteva zile doar, lumea s-a convins că pe noul inginer nu-l poți „duce” cu una cu două, prea le nimerea pe toate, prea repede i-a ghicit pe „artiști” ce învățaseră meserie în burta vapoarelor cu aburi, acele mașinării vechi, pretențioase ca un ceas de precizie.

În șase luni, de când a fost numit director al Șantierului de reparații navale Sulina, Vasile Dicarov a adus șantierul pe linia de plutire a rezultatelor bune, organizând munca exact cum văzuse la Drobeta-Turnu Severin. Nu și dorește decât să repare cât mai multe nave maritime, tente prin complexitatea lor, și să își serbeze cei 40 de ani de viață în noua casă ce o înalță, acolo, la marginea drumului.

Economista Aurelia Stoiciu are tot pe la 40 de ani, e născută și crescută în Sulina, dar totdeauna a privit drumul de ape cu teamă și neîncredere. Nu l-a bătut prea des, în ultima vreme merge însă mai des la Tulcea, mai o sedință, mai o situație ce trebuie lămurită, ce mai, un contabil-șef are mereu ceva de făcut.

Visul vieții ei trebuia să devină realitate în această toamnă, nu dorea decât să-și vadă fata în uniformă de școlăriță, nu cerea mult de la viață, un lucru mic, atâta doar, să-și ducă fata de mână în curtea școlii și să o petreacă din priviri până la intrarea în clasă.

În martie nu a mai avut încotro. I s-a spus că pentru fetiță ar mai putea fi vreo șansă. S-a pornit într-un suflet s-o caute, prin spitalele Bucureștilor. Au pornit la drum, ea și fiica, sprijinită de cei ce-o știau, drum de apă greu și tulbure ca un coșmar, vaporul era la limita vitezei, dar ei i se părea că abia urcă pe firul apei, i se părea că toată Dunărea s-a pornit împotriva ei, îl devenise dușmănoasă, sufocantă, drumul i se părea tot mai lung, nu-i mai dădea de capăt, tocmai când fiecare secundă în plus sfâșia speranța ce se spulbera încet, încet.

Peste câteva zile, Aurelia Stoiciu s-a întors singură acasă, pe aceeași cale; plutea fără să mai vadă ceva, fără să mai simtă ceva, drumul nu o mai ducea drum, era o curgere fără sens, fără culoare. S-a închis în biroul ei, în munca ei, calculând cu sărg cât pește s-a mia

La Sulina, poți ajunge doar pe Dunăre sau Marea Neagră FOTO: AGERPRES

prins, câte legume s-au recoltat, câți vreji de mazăre, câtă papură...

Toată viața lui, Toader Ilie n-a avut parte decât de apă. E normal pentru un pescar, dar el parcă s-a săturat să se tot hățane între cer și ape. Până și strada pe care locuiește se numește Marea Neagră. Privea ades în lungul drumului de ape ce-i trecea prin fața casei, și-a dorit mereu să-l străbăta până la capăt, să-l învingă deci, dar niciodată nu a reușit să se smulgă din pământul mocirlos. O șansă s-a ivit acum vreo 15 ani, când a mers în armată, dar nu a fost să fie, a nimerit în Constanța, de pază la marginea apei.

După câțiva ani s-a angajat pe un pescador și a străbătut lumea de la un capăt la altul. Bineînțeles că tot pe apă. Ba undeva, prin Pacific, a nimerit de-a binelea în apă, noroc că l-au inconjurat rapid un cârd de delfini, altfel îl sfâșiau rechinii.

S-a întors acasă, și-a luat nevastă tânără și își vede mai departe de pescuit. E drept, pescuitul nu mai merge ca altădată, s-a murdărit apa Dunării și peștele s-a împuținat, dar cu ce câștigă, cu ce mai are pus deoparte o să-și cumpere o barcă cu motor. Măcar că se duce la complex, să-și ia țigări, să treacă drumul în barca lui, să nu mai stea să-l treacă alții.

Pentru că așa trebuie să fie, fiecare să treacă drumul cu barca lui. Drum de ape, drum de viață...

Eugen Negrea
Flacăra, nr. 25/1989

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL**
NATIONAL
CEL MAI CITIT ZIAR DE CALITATE
www.jurnalul.ro

10,9
LEI

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

GEORGE BUSH ȘI FRANÇOIS MITTERRAND AU SUSTINUT ALEGEREA LUI WOJCIECH JARUZELSKI

Raportul Ambasadei României la Varșovia către Ministerul Afacerilor Externe
24 iunie, ora 8:00

Tovarășului Ion Stoian, secretar al CC al PCR,
Tovarășului Ioan Totu, ministrul Afacerilor Externe,
Tovarășului Miu Dobrescu, președinte al UGSR,
Tovarășului Nicolae Giosan, președinte al MAN,
Tovarășului Constantin Oancea, adjunct al ministrului, DR1.

Cu cel de-al doilea tur de scrutin de la 18 iunie au luat sfârșit frământatele alegeri pentru Seim și Senat în RP Polonă, alegeri care au adus o poziție concludentă victoriei prin cei 99 de reprezentanți ai lor în Senat și 161 de deputați în Seim. De menționat este faptul că participarea la cel de-al doilea tur de scrutin a fost deosebit de scăzută și anume 25,41% din electorat.

În urma alegerilor, coaliția (formată din Partidul Muncitoresc Unit, Partidul Popular Unit, Partidul Democrat - 60% - și organizațiile creștine și catolice laice - 5%) va avea din cei 460 de deputați în Seim, 299 de deputați, iar opoziția 161, iar în Senat aproape în totalitate opoziția (99 din cei 100 prezenți a fi aleși), unul fiind independent.

Adunarea Națională (Seim + Senat) va fi formată din 299 de membri reprezentând coaliția și 260 reprezentând opoziția, și un independent în Senat, în total 560. Senatul își exercită controlul în domeniul legiștii având în același timp dreptul la inițiativă legislativă. Are dreptul de a analiza legile votate de Seim. Senatul poate cere Seimului ca acesta să modifice legea sau poate să o respingă.

Când Seimul nu acceptă propunerea Senatului acest lucru se va putea face cu condiția să obțină votul a 2/3 din deputați, în prezența a cel puțin jumătate din numărul total de deputați. După alegeri și publicarea rezultatelor lor, a diferitelor aprecieri și declarații ale forțelor ce au participat în campania electorală, toată atenția se îndreaptă asupra alegerii președintelui țării, a numirii primului-ministru și formării guvernului, probleme deosebit de complicate ca

W. Jaruzelski (primul din stânga) și L. Walesa (în mijloc), „elevii” sărguincioși la „școala” democrației poloneze. Fotografie-document din timpul alegerilor din iunie 1989 FOTO: Wojtek Druszcz/APF/MEDIAFAX

urmărire a apariției unei noi structuri politice în Polonia și diferențelor de programe și obiective ce stau la baza coaliției și a opoziției.

Președintele urmează să fie ales de Seim și Senat în ședința comună, respectiv în Adunarea Națională.

Deși toate prezviunile erau că în această funcție va fi propus și W. Jaruzelski, totuși opoziția a anunțat (cel puțin până acum) că nu va susține candidatura lui. (...) În plus, forțele extremiste (Confederația Poloniei Independente, Libertate și Pace, Federația Tineretului Luptător) și-au propus organizarea de manifestații de stradă în principalele centre ale țării împotriva lui W. Jaruzelski și alegerii sale ca președinte. Deja în ziua de 21.06.1989 a avut loc la Cracovia o astfel de manifestație, urmând să aibă loc și la Varșovia, Gdansk, Lublin și Wrocław.

Până în prezent, tovarășul W. Jaruzelski nu și-a exprimat încă punctul de vedere dacă își va depune sau nu candidatura, dar, din informațiile pe care le avem, aceasta va fi certă, analizându-se acum pregătirea de cadre și atragerea unui număr cât mai mare

de susținători și din rândul independenților și chiar al opoziției.

Se pare că reprezentanții opoziției își propun să iasă din sală în timpul votării, dar se consideră că, chiar dacă se va ajunge la această situație, se va putea obține alegerea președintelui în persoana lui W. Jaruzelski. De aceea s-a ajuns la decizia ca alegerea președintelui Republicii să aibă loc la 14 sau 15 iulie, deși inițial se avea în vedere ca aceasta să aibă loc până la venirea președintelui SUA, George Bush, în vizită în Polonia.

Coaliția are în vedere și faptul că cercurile occidentale, prin președinții Bush, Mitterrand, precum și prin premierul M. Thatcher, s-au pronunțat sub diferite forme în favoarea lui Jaruzelski, factor de care se consideră că opoziția trebuie să țină seama. De asemenea, URSS este favorabilă și susține alegerea lui Jaruzelski considerat ca singura personalitate care poate conduce Polonia în actuala situație de criză, având autoritatea și sprijinul necesar din partea armatei. Pentru data de 7 iulie s-a stabilit convocarea CC al PMUP care își propune să fie discutată (așa

în original - n.n.) depunerea candidaturii lui Jaruzelski la președinția Republicii, urmând ca lucrările plenare să fie reluate după alegerea președintelui de către Adunarea Națională, unde să se facă o amplă analiză a rezultatelor alegerilor, a situației partidului și măsurii pentru întărirea acestuia și activitatea de viitor. (...) Modul cum s-a desfășurat campania electorală, precum și rezultatele celor două tururi de scrutin au dus la o serie întreagă de comentarii și discuții în rândul coaliției, dar mai ales în rândul membrilor de partid. Starea de „soc” în rândurile cadrelor partidului se manifestă în diferite feluri pornind de la critici severe la adresa conducerii partidului (se cere chiar schimbarea sa), la concesiile mari făcute, „Solidarității” la „masa rotundă” și pentru felul cum s-a dus campania electorală. Se simte o stare de apatie și pesimism în rândul multor cadre de partid, mulți dintre ei afirmând că dacă partidul nu va acționa cu fermitate în viitor și nu va trage învățămintele necesare din cele întâmplate în campania alegerilor și rezultatele ei, partidul va ajunge în

opoziție. De altfel, a început un fenomen periculos de depunere a carnetelor de membru de partid, atât din rândul muncitorilor, dar, mai ales, din cel al intelectualității. În cadrul analizei făcute privind desfășurarea alegerilor, s-a menționat faptul că unii membri de partid au votat pentru reprezentanții opoziției, iar în armată circa 60% dintre militarii au votat împotriva listei naționale respectiv contra coaliției, pe care se găsea de altfel și ministrul Forțelor Armate, Florian Siwicki. (...) Rezultatul alegerilor a scos și mai mult la iveală lipsa de coeziune în rândul conducerii partidului, vorbindu-se acum tot mai mult de existența diferitelor curente și fracțiuni. În cazul alegerii lui W. Jaruzelski ca președinte al Republicii, se pune problema, în jurul căreia se fac multe discuții și tot felul de presupuneri, privind cadrul care va fi ales în această înaltă funcție, mai ales în actuala situație a partidului. (...) Îngrijorați de starea de spirit din rândurile membrilor de partid după primul tur de scrutin, conducerea partidului a adresat o scrisoare către toți membrii și organizațiile de partid în care se încearcă explicarea situației create, cerându-se în același timp necesitatea convocării celui de-al XI-lea congres al partidului precum și necesitatea elaborării de noi principii și metode de acțiune în condițiile politice schimbate (vom trimite prin curier TAROM această scrisoare pe care am reușit să o procur în mod strict confidențial). (...) Se aștează noi valuri de greve începând cu luna august-septembrie ceea ce va complica și mai mult situația politică și economică din această țară, unde rămâne de văzut cum se vor aplica în practică măsurile reformatoare prevăzute în programele coaliției și opoziției, posibilitățile de concurență în cadrul Parlamentului și Senatului și în guvern, în noua structură politică rezultată în urma alegerilor de la 4 și 18 iunie.

Document din volumul: 1989 - Principiul dominului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Ediție de: Dumitru Preda și Mihai Retegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p 114-118

anunțuri

VĂNZĂRI
Sufragerie Magnolie, furnir nuc, haină de piele și pardesiu bărbătesc.
Vitrină cu servanță, oglindă și masă sculptate, fotolii, cartotecă, birou mic, rame pentru tablouri, galerii, pianină, vioară, magnetofon B. 3, boxe R.K.09, binoclu, aspectomat Pentacon, scurtă de blană.
Vând căciula nură, nurci, blană albă nutrie, bicicletă medicală, cuvertură deosebită, diverse obiecte.
Bicicletă Pegas pliant, 6 scaune tapițate, pățut copil.
Videorecorder marca SEG, două sisteme, două viteze, casete imprimare, casete sigilate, casete sters cap video, toate absolut noi.
Videorecorder Universum VHS, cu infraroșii, televizor Cromatic și aparat de mărit Krocus 3, fără bec. Aștept provincia.

CUMPĂRĂRI
Circuit integrat STK. 461 pentru amplificator Akai, blue-jeans 44, cosmetice.
Motor ARO Brașov, Diesel, piese

schimb pentru Mercedes 123, Cobra caroserie și motor (roți magneziiu, spoilere, cârlig tracțiune).
Cumpăr prin schimb apartament central în vilă, metrou, București, cu apartament Piatra Neamț.
Magnetofon Revox A. 700, Teak X 1000 R, trening Adidas 42-50, paleta tenis Yaska Aiser Johanson.

SCHIMBURI DE LOCUINȚE
Pantelimon - apartament 3 camere, decomandat, cu două camere decomandate, Aviației, Băneasa, Floreasca, Dorobanți, Ștefan cel Mare.
Schimb apartament 3 camere Militari, două grupuri sanitare, două balcoane, etaj IV, cu 3 sau 2 camere sector 3 și 2.
Schimb apartament 4 camere Drumul Taberei pentru apartament 2 camere, decomandat, bloc ultracentral, etaj inferior sau central, vilă.
Două camere confort I, decomandate Brâncoveanu metrou pentru 3 camere același confort în Berceni sau apropiere.

vremea

În țară, vremea s-a încălzit considerabil, mai accentuat în regiunile sudice, unde cerul a fost variabil și doar izolat, după-amiaza, au căzut averse de ploaie însoțite de descărcări electrice. În celelalte regiuni a plouat temporar. Vântul a bătat slab până la moderat. Temperaturile maxime diurne s-au situat între 20

și 28 de grade, mai ridicate în sudul țării, iar minimele nocturne - între 8 și 18 grade. Pe litoral, cerul a fost noros, favorabil averselor de ploaie. Temperaturile maxime în aer au fost cuprinse între 24 și 28 de grade, iar temperatura mării s-a situat în intervalul cuprins între 16 și 20 de grade.

amintiri

UN MESAJ PESTE MĂRI ȘI ȚĂRI:

INSTITUTUL DE CERCETARE ȘI PROIECTARE PENTRU CONSTRUCȚIA NAVALE GALAȚI

elaborează pentru execuția navelor documentație tehnică după concepție proprie sau în cooperare cu institute similare din străinătate. Aplicarea soluțiilor optime de proiectare a navelor, elaborate de ICEPRONAV Galați, face ca produsele realizate să se bucure de apreciere atât pe piața internă, cât și pe cea mondială.

str. 13 Iunie nr. 19 A
tel. 1 01 00 - 1-2-3-4, telex 05 12 56

Mens sana

ORIZONTAL: 1) Condiție umană. 2) Sare la scaun - Scoate oase la vedere. 3) Ține de mamă - Legați de mame. 4) Te scot din fire - Esență de lemn! 5) Bună de gură. 6) Umflă gâtul - Bază spitalicească. 7) Stă ușor în lingură - Culoare de spital. 8) Os... geografic - Rest de ser! - Câmp cu flori. 9) Înainte de nuntă. 10) Vorbă scoasă la lumină - Taie în carne... moartă. 11) Nici țipele de om - Vezi.

VERTICAL: 1) O casă plină de copii - Frecat la baie. 2) Atârnat de trapez - Mod de viață. 3) Feluri bune de mâncare. 4) Așteptat în pădure - Secretă. 5) Pacienți rurali - Obez de referință. 6) Doine! - la - Cap de psihiatru! 7) ... și de nebulă! - Cabinete... particulare. 8) Un galben câștigat fără să te aștepti - Bisturiu pentru operații pe teren. 9) O bună vreme - Articol de toaletă - Bună s-o pui la rană. 10) Adună oase - Te lasă cu mâinile goale. 11) Mișcare insufletită - Viața omului.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

Almanah Sănătătea 1989

tv 24 iunie 1989

13:00 Telex
13:05 La sfârșit de săptămână
Cântec mândru românesc.
Muzică populară
Oglizile orașului
Redactor Vartan Arachelian
Un cântec pentru dumneavoastră
cu Mihaela Bustuchină
Din universul desenului animat
Frumoasă ni-i copilăria
Interpretează Corul de copii al Radioteleviziunii
Telesport
Balet în serial
Din filmoteca de Aur tv
Autograf muzical: Mirabela Dauer
Redactorii ediției: Liviu Tudor Samuilă, Irina Nistor
14:45 Săptămâna politică
15:00 Închiderea programului
19:00 Telegiurnal
19:25 Pionierie, ani de soare!
Program muzical-literar-coregrafic, în interpretarea unor formații pionieresti laureate ale Festivalului național „Cântarea României”
Redactor Eugen Patriche
19:50 Telegenoclopedia
Redactori: Cornelia Rădulescu, Ioan Ionel
20:20 Tineretea la rampă
Muzică ușoară românească
Realizator Titus Munteanu
20:35 Film artistic
Ancheta
22:20 Telegiurnal
22:30 Închiderea programului

RADIOGRAFII CULINARE

Momeli artificiale pentru pescari

În almanahul „Vânătorul și pescarul sportive”, din 1989, citim un articol al lui Al. Profeta despre momelile artificiale mai puțin cunoscute. Din articol aflăm că „de la o vreme, mulți pescari amatori au descoperit că peștele care, eventual, s-ar multumi doar să privească sau să urmărească o linguriță poate fi provocat să atace alte forme de momeli. În magazine se găsesc unele modele de broscuțe, râme și peștișori artificiali privite adesea cu neîncredere. Este adevărat că nu toate momelile existente în comerț au această soartă, după cum este tot atât de adevărat că unele parcă au fost lucrate de meseriași care nu au ținut în viața lor o undiță în mână”.

Autorul articolului prezintă câteva tipuri de momeli pe care le-a numit „neconvenționale”, cu care pescarul neprofesionist mergea în 1989 la pescuit. De exemplu, jigurile - una dintre cele mai curioase momeli artificiale. Este vorba despre un cap de plumb terminat cu un cârlig de undiță, fixat rigid și colorat în diverse culori, având un ochi pictat și un născ lateral prevăzut cu o perforație, prin care se trage agra de prindere. Forma sa poate fi de sferă puțin aplatizată, tronconică, piramidală, iar greutatea - între 4 și 40 g, jigul poate fi lansat și condus prin deșul de plante acvatice cu mult mai puține șanse de a se agăta decât multe alte momeli. Pescuitul se practică prin lansări în prealung, urmate de ridicări imitând un peștișor spe-

riat sau rânit. Dintre momelile de plastic fără cârlig amintim de șopârla lungă de 10-15 cm, colorată în diferite culori, de cele mai multe ori transparentă sau semiopacă, când este purtată de-a lungul fundurilor, printre ierburii, cu ajutorul unui jig, seamănă cu o ființă slăbuțită care își caută hrana: dacă o smucim ușor (ășnește într-o direcție nesăbuită, plesnind din coadă. Apoi dacă o facem să înainteze într-un ritm neregulat, coada ei subțire începe să falăie ca un pește viu. În mijlocul unui așneț dens de brădiș, al unor aglomerări de alge etc., va inota ca o lipitoare sau ca o râmă lungă. Când a ieșit din brădiș, o lăsăm să se scufunde, apoi o săltăm brusc.

În mod asemănător se utilizează și celelalte modele de așa-zise moluște. Diversele lor culori, formă și dimensiuni sunt utile în raport cu ora din zi, starea vremii, anotimpul, temperatura apei etc. Peștișorii artificiali sunt utilizați în numeroase forme și mărimi, dintr-o singură bucată sau articulați. În scopul de a părea vii, aceste momeli au suferit numeroase schimbări în ceea ce privește forma corpului, barbete, varietatea dimensiunilor, modul de a merge prin apă. Ceea ce impune alegerea locului și momentul dat este că năluca să se asemene cu hrana naturală a răpitorilor. Pentru aceasta este nevoie să ne procurăm sau să ne confecționăm diverse tipuri de vobler, pe care apoi să-i colorăm cum sunt cărașelul, bibănușul,

roșioara și bălosul, pietrușelul, puil de scobar, racul, broscuțe etc. Procedând astfel, atunci când zona de pescuit nu ne oferă ceea ce așteptăm de la ea, trebuie să ne facem timp să o studiem pescuind mărunțiș, la viermuș, libelulă, păine frământată etc., în jurul adăposturilor din apele curgătoare, la marginea paturilor de bușaieni acvatice, sub malurile împădurite, capturările avându-se în privința momelii artificiale potrivite. Prin construcție, voblerul poate fi plutitor, semiplutitor sau greu. Unele momeli pot inota numai la suprafață. Este vorba despre așa-numitul crawler - șoricelul înnotător, despre a cărui confecționare a scris N. Stoienescu. Pentru pescuitul la trenă se utilizează așa-numitele spoonplug, năluci de tipul lingurii, confecționate din metal, dar profilate și pictate ca un vobler.

Și după atâtea sugestii de momeli, merge și o salată de pește, fie el și proaspăt... decongelat, ca pe vremea aceea: 300 g pește, 250 g morcovi, 120 g fasole verde, 60 g muștar, 35 g sare, 800 g cartofi, 250 g mazăre, două ouă, 2 g piper, 30 g maioneză. Se curăță și se spală peștele (chilcă, hamșii, sardine, scrumbii), se marinează sau se fierbe, după care se taie în bucăți mici și se adaugă la zarzavaturile și legumele fierte și tăiate sub formă de rodelțe. Se amestecă bine cu sare, piper, muștar și maioneză. Se ornează cu felii de ouă tari.

Carmen DRĂGAN

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

„Habar n-am!...”

Începu mai întâi amfizionul. Tuși de două-trei ori ca să-și potrivească vocea. Își apropiase microfonul și, în postura de gazdă, făcu, la general, cum afirmă el dezinvolt, „prezentările de rigoare”. După ce amestecă niște nume de actori, niște titluri de piese și filme, invită cu gesturi largi, cu brațele deschise, pe protagoniști să vorbească fiecare despre el.

„Eu - zise primul - am realizat multe în viața și, sincer, mă felicit. Am avut destule succese și, sincer, sunt mulțumit. Am fost apreciat de lume și de critică, dar (aici făcu o pauză în semn de nemulțumire) parcă nu așa cum trebuia. Oricum, cred că n-am trăit degeaba pe pământ și că las în urma mea opere valoroase, nemuritoare...”

Cel de-al doilea vorbi mai mult despre primul decât despre felul cum s-a realizat el în societate, în artă și pe urmă conchise scurt: „O să mă vedeți în rolul pe care mi l-a încredințat regizorul. Rămâne să apreciați dumneavoastră dacă am jucat bine sau rău. Oricum, vă mulțumesc!”

Următorul elogie predecesorul, spunând că acesta este un talent de excepție, o raritate, dar

că el este modest din fire, chiar prea modest, și asta nu este tocmai potrivit, astfel ar fi putut sublinia ceva mai mult, pentru public, din excepționalele sale calități actoricești.

În fine, eroul principal al filmului cu o reușită temă de etică, înaintea „autoprezentării” de circumstanță, cuprinse cu o privire caldă sala semiintunecată, arhiplină și, după o pauză în care nimeni nu știa ce va urma, exclamă: „Habar n-am!”. Urmă o explozie de râsete ce nu mai conțeneau. Buna dispoziție deveni dintr-o dată dominantă în această atmosferă captivantă. Actorul prinse, totuși, un „antract” și continuă: „Cine sunt eu?! Ce să vă spun despre mine?! Habar n-am!”. O nouă șarjă de râsete (de data asta în... cascade) făcu să vibreze sala de spectacole. Timid, sentimental sau poate uluit de... succes, actorul principal se pierdu cu firea, după care... apăru timp de două ore pe marele ecran, într-un film color care avea să-l consacre, tăind respirația celor care au urmărit jocul său pasionant, remarcabil. La terminare, mulți admiratori, cunosători în cea de-a șaptea artă, sincer emoționați de spectacol, l-au căutat cu flori să-i felicite, dar nu l-au mai găsit... „Pe semne că i-a fost frică de succesul de care probabil... habar n-avea” - au zis unii.

T. Lucian
Înainte (jud. Dolj), nr. 13.702/1989

BANCA NAȚIONALĂ A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA CURSUL VALUTAR ÎN VIGOARE DE LA 24 IULIE 1989

CURSUL ÎN LEI	OFICIAL	NECOMERCIAL	COMERCIAL
1 dolar SUA	4,20	9,00	15,02
1 liră sterlină	6,80	14,57	24,32
1 dolar australian	3,15	6,26	11,25
100 șilingi austrieci	31,35	67,18	112,11
100 franci belg-luxemburg	10,53	22,57	37,66
1 dolar canadian	3,54	6,86	12,66
100 coroane daneze	56,72	121,54	202,84
100 franci elvețieni	255,32	547,11	913,07
100 mărci finlandeze	98,14	205,20	350,98
100 franci francezi	64,99	139,25	232,40
100 mărci RFG	220,47	472,44	788,45
100 drahme grecești	2,55	5,47	9,13
100 rupii indiene	25,56	54,78	91,42
1 liră irlandeză	5,91	12,64	21,09
1 shekel nou israelian	2,31	4,95	8,27
1.000 lire italiene	3,05	6,53	10,90
10.000 dinari iugoslavi	2,14	4,59	7,65
100 yeni japonezi	2,97	6,25	10,61
100 coroane norvegiene	60,26	129,12	215,49
100 gulden olandezi	195,53	418,99	699,26
100 escudos portughezi	2,64	5,65	9,43
100 pesetas spaniole	3,51	7,40	12,57
100 coroane suedeze	64,71	138,67	231,43
1.000 lire turcești	1,95	4,18	6,97